

B.A. (Honours) Examination, 2018
Semester-V
Sanskrit (Honours)
Course : H-10
(Manusmṛti, Arthasāstra)

Time : 3 Hours

Full Marks : 40

Questions are of value as indicated in the margin

1. Discuss the differences between Śruti and Smṛti as revealed in your text. 10
Or
What are the Indriyas? How does Manu extol their restraint?
2. Translate any one of the following - 4
(क) निषेकादिश्मशानान्तो मन्त्रैर्यस्योदितो विधिः।
तस्य शास्त्रेऽधिकारोऽस्मिञ्ज्ञेयो नान्यस्य कस्यचित्।।
(ख) समाहृत्य तु तद्भैक्षं यावदन्नममायया।
निवेद्य गुरवेऽश्नीयादाचम्य प्राङ्मुखः शुचिः।।
3. Explain any one of the following - 6
(क) अर्थकामेष्वसक्तानां धर्मज्ञानं विधीयते।
धर्मं जिज्ञासमानानां प्रमाणं परमं श्रुतिः।।
(ख) श्रुतिस्तु वेदो विज्ञेयो धर्मशास्त्रं तु वै स्मृतिः।
ते सर्वार्थेष्वमीमांस्ये ताभ्यां धर्मो हि निर्बभौ।।
(ग) विद्या ब्राह्मणमेत्याह शेवधिस्तेऽस्मि रक्ष माम्।
असूयकाय मां मा दास्तथा स्यां वीर्यवत्तमा।।
4. Explain the significance of Vidyā after Kauṭilya. How should a king acquire it? 12
Or
Discuss the authorship and antiquity of the अर्थशास्त्र.
5. Write short notes on any two of the following - 8
(क) दण्डः (ख) जानपदः (ग) वार्ता (घ) दूतः।

—————